

VII.

Den efter Enevældens Indførelse anordnede Superintendent-Ed.

I den første Tid efter Enevældens Indførelse gik alt ud paa at sikre denne Statens ny Forfatning mod mulige Angreb. Bispe-Eden som saa meget andet i Administration og Lovgivning maatte derfor underkastes Ændringer, og det des værre saadanne, hvorved det politiske Hensyn stod Fare for at tage Magten fra det kirkelige. Nærværende Ed, der aflagdes 1668 af Biskop Johan Vandal, den første efter Enevældens Indførelse ansatte Biskop i Sjælands Stift, meddeles efter en Afskrift i Kallske Saml. 93 Fol.

Superintendents-Ed.

Eftersom Hs. Kgl. Majestæt haver naadigst antaget og bestilt mig Johan Vandall til at være Hs. K. Maj.s Tjener og Superintendent over Sjælands Stift, saa lover og tilsiger jeg hermed at være Hs. K. Maj. som min rette Arvekonge og Herre huld og tro, Hs. K. Maj.s Gavn og Bedste med højeste Flid at befordre, dets Skade og Fordærv af yderste Formue at hindre og afværge; i Synderlighed med al Kraft og Formue derhen mine Tanker og Idrætter dirigere, at Hs. K. Maj.s absolutum Dominium, Souverainitet og Arverettighed over Hs. Maj.s Kongeriger og Lande uforanderlig conserveret og paa Hs. K. Maj.s retmæssige Arvesuccessorer fortsat og forplantet vorder, hvorpaa jeg og vil skyldig og forpligtet være at vove Liv, Gods og Blod. Jeg vil ikke tilstede eller samtykke, at nogen, i hvem det og være maa, noget præjudicerligt i nogen Maader der imod enten hemmelig eller aabenbare foretager, taler eller handler; mens saa fremt noget saadant imod Forhaabning skulde ske og til min Videnskab komme, mig ikke aleneste strax uden nogen Afsky der imod at opponere; mens endog uden Ophold Hs. Kgl. Maj. det samme underdanigst tilkjende give. Dernæst lover jeg,

al den Stund jeg er udi dette Embede, da vil jeg forhandle den hellige Skrift retsindelig efter den Gave, som Gud haver givet mig; retskaffelig tractere Evangelium og Sacramenterne, ligesom Christus dennem selv haver indskikket. Jeg vil tage mig vare for menneskelige Meninger og blive hart ved min christelige Tros visse Artikler. Jeg vil og med stor Flid skaffe det saa, og paaminde Sognepræsterne til Kirkerne det, mig befales, at de ogsaa skulle staa deres Embede vel for, baade paa Lærdom og Sacramenternes Uddelelse, at de ogsaa skulle troligen lære Børnelærdommen fra sig, og derom forhøre sine Sognefolk baade udi Skriftemaal og anderledes, hvad de der forbedre sig. Jeg vil og værne („verre“) om Børneskolerne, at de skulle blive ved Magt, og hvad andet en Superintendent tilhør, efter Hs. K. Maj.s Ordre, som enten allerede given er, eller Hs. K. Maj. her-efter givendes vorder. Jeg vil og ej med Gunst eller Gave eller nogen anden Vild lade mig krænke mod det, mit Embede tilhør, men udi alle Maader anstille og forholde mig, som det en tro Hs. K. Maj.s Tjener og retsindig Superintendent vel egner og anstaar. Saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord.
